

IKOT ETI-MBUK YE MME UBIQÑ-UTOM ESIE

Matthew 11:20-30 QYQHQ UKPEP-ÑKPQ 82

Eke Ikpọ Owo

IKQ IBUOT: “Etiene Mi, kpukpru mbufo emi ekpade mba enyuñ ebiomde edidobi mbiomo, ndien Ami nyenọ mbufo nduok-odudu” (Matthew 11:28).

I Esua Enọ Ndusuk Mme Obio

1. Esua enọ Chorazin ye Bethsaida ke ntak emi mmọ mikenyimeke ndikabare esit, Matthew 11:20; Mme Ñke 1:24-31; Jeremiah 44:5, 6
2. Edieke Jesus akpanamde mme ikpọ utom oro ke Tyre ye ke Sidon mmọ ekpekabare esit, Matthew 11:21; Luke 10:13; 11:31; Eriyarare 2:21; Luke 13:2-5
3. Tyre ye Sidon eyebọ ubierikpe, eke ekpride, edi Capernaum emi ekemenereke enim ke enyọñ eyesuhọre tutu osim obio ekpo, Matthew 11:22-24; 23:12; Isaiah 14:13-15; Ñwed Esememe 2:1, 2

II Edip Eti-Mbuk

4. Edip mbon eti ibuoat ye asian Eti-mbuk emi, edi eyararede enọ “nsek nditọ,” Matthew 11:25, 26; Psalm 8:2; 1 Ñwed Corinth 1:19; 2 Ñwed Corinth 4:3
5. Eyak kpukpru ñkpọ esin ke ubọk Eyen, Matthew 11:27; John 3:35; 13:3; Mme Hebrew 2:8; 1 Ñwed Corinth 15:27, 28

III Ikot Eti-Mbuk

6. Eñwọñọ nduok odudu enọ mmọ eke ekpade mba enyuñ ebiomde ndodobi mbiomo edieke mmọ enyimeke ikot, Matthew 11:28; Isaiah 53:4; 28:12; Exodus 33:14
7. Qkpọñọ Esie ememem, mbiomo Esie onyuñ efefere, Matthew 11:29, 30; 1 John 5:3.

SE EKPEPDE EBAÑA

Enọ Mme Ubierikpe

Jesus akanam ñwak-ñkan utom Esie ke mben inyañ Galilee. Enye akanam ediwak mme utibe ñkpọ ke otu mbio Galilee, kpa ye oro, esit ata ediwak owo do ọkọsọsọñ, mmọ inyuñ inimke ke akpanikọ. Enye ekemen eyo oro odomo ye ñkpri nditọ emi etiede ke añwa urua ekot mme ufan mmọ enyuñ edọhọde ete “Imefri ifiom inọ mbufo, edi mbufo inekke unek: imoyorore eyet, edi mbufo ifuhọke” (Matthew 11:17). John Baptist ama edi etre udia, ọfuhọ, onyuñ ọkwọrọ abañia edikabare esit, edi mme owo etre ndifuhọ mbaña mme idiok-ñkpọ mmọ. Eyen Abasi ama edi ye idara mbuk erinyaña ukpọñ; Enye ama ọkọk mbon udọñ, anam mme akpa mfia esana, edi ediwak owo etre ndidara.

Ke ntak emi Enye asua ọnọ mme obio emi Enye akanamde ediwak mme utibe ñkpọ emi; onyuñ ọdọhọ ete, edieke ekpenamde mme utom emi ke Tyre ye ke Sidon, mme owo do ekpekabare esit ke ọfọñ ikpọ ye ntọñ ukut. “Ndien afo Capernaum nte eyemenere okoñ osim ikpa-enyọñ? Eyesuhọre fi osim obio ekpo: koro edieke ekpananam ke Sodom mme utom odudu eke ekanamde ke esit fo, enye okposuk odu osim mfin emi. Edi ndọhọ mbufo nte, Ñkpọ eyefọñ ye isọñ Sodom ke usen ikpe akan ye afo.” Etie nte emi owut ete ke esit mme owo osuk ototim ọsọñ akan adaña nte mme emana ebede. Emi ekedi ntak emi Jesus obupde mbume ete, “Ke adañemi Eyen owo edidide nte Enye eyekut mbuqtidem ke isọñ?”

Edieke Eyen Abasi akasuade ọnọ mme obio emi ke ini uñwana Eti-mbuk ọkọtọñdetọñ ndisiaha ke ererimbot ese ete ikpe editie didie ye mmọ emi edude ke eyo emi akwa uñwana emi otode ke ukperedem edim Eti-mbuk ayamade?

Utom Emi Enyenede Ndinam

Usen kiet Jesus eketiñ ọnọ mbon Pharisee ete, “Mbon Nineveh eyedaha eda ke ikpe ye emana emi, enyuñ ebiom enye; koro mmọ ekakabarede esit ke erikwọrọ Jonah: ndien sese, Enye emi okponde akan Jonah odu mi” (Matthew 12:41). Ukpep-ñkpọ Jonah owut añwa-añwa utom emi anade ọnọ nditọ Abasi ndisuan etop Gospel; ye utom emi anade ọnọ mmọ emi ekopde etop emi. Jonah okoyom ndikpọñorede utom emi nnim ke ndifehe ñkpọñ iso Abasi. Enye okodu ke ata akamba afanikọñ, ke akpatre, enye atua oyom uñwam Abasi. Abasi ama onyuñ ọdọñ uñwam ọnọ enye, edi okosuk ayak utom emi ọnọ Jonah ndisuan etop Ikọ Abasi nnọ mbio obio Nineveh.

Mfin emi nditọ Abasi edi mme mbon-ukpeme. Edi itie mmọ nditiñ nnọ ererimbot mbaña ubierikpe eke edidide. Edieke nnyin nte nditọ Abasi itiñde inọ mme owo ibañia nsobo eke edidide, ndien mmọ ekpañ utọñ ke ikọ nnyin,

emi owut ete ke nnyin imanyaña ukpōñ nnyin, inyuñ inyaña ukpōñ ediwak owo isio ke mkpa, edi edieke nnyin itrede ndinam ntōt emi osim kpukpru owo, Abasi ọdọhọ ete, ke Imọ iyebup iyip mmọ ke ubọk nnyin (Ezekiel 33:1-9). Nte mme ekpeme obio, nnyin imenyene ata akwa ikot emi asañade ye akwa utom.

Ke ata ediwak ini ke akpatre mboho nnyin mme ọkwọrọ-ikọ, esiwak ndidọhọ ete, “Nnyin imetiñ Ikọ Abasi inọ mbufo ke ikwọ, ye ikọ ntiense ye ke edikwọrọ Ikọ Abasi oro ekedi utom nnyin. Idahemi, se isuhode enyene fi: nte afo eyenyime mme eyesin?” Ata ediwak owo enyek ke idak ubiom-ikpe Abasi ke ini eti ọkwọrọ Ikọ Abasi ọkwọrọde abaña ubierikpe Abasi eke oyomde ndidi, edi mmọ ema nditie nte Felix, emi okosiode usen erinyaña esie onim ke usen eke enye edinyenede ifet efen. Ndusuk, nte Felix, mmọ inyeneke aba ifet efen ndikabare esit.

Nnyin ikemeke ndinam mbuburu ke ata akpan ñkpọ emi abañade nsinsi uwem, owo ndomo kiet ifiokke se mkpōñ akamade. “Mfin, edieke mbufo edikopde uyo Esie, Ekusōñ esit mbufo” (Mme Hebrew 4:7).

Unana Edinim Ke Akpanikọ

“Koro Abasi ikọdọñke Eyen Esie ke ererimbot ete ekpe ikpe ererimbot, edi ọkọdọñ, man enyaña ererimbot oto ke enye. Owo eke ọbuotde idem ye Enye ikaha ikpe; ema ekekpe ikpe owo eke mibuotke idem ye Enye ema, koro enye mikọbuotke idem ke enyiñ Edibon Eyen Abasi kierakiet” (John 3:17, 18). Mbio Capernaum ema ekut mme utom odudu eke ekenamde, edi mmọ etre ndikabare esit nnyuñ nnim ke akpanikọ. Mkpasip emi etode ke isōñ itiat emi baba udia miduhe, ke esisit ini eyemere. Edieke esit onyime, mkpasip, emi edide Ikọ Abasi eyetibe, onyuñ ọkọri, onyuñ oñwum mfri emi adade osim nsinsi uwem, ndusuk edip ye duop, ndusuk ata, ndusuk ikikie. Ikọ odu uwem onyuñ enyene odudu, edi owo, nte enye emi enyenede unen ndimek se enye amade, enyene odudu ndinyime mme ndisin Ikọ Abasi.

Ata ediwak obio nnyin nfin emi ọyọhọ ye idiok-ñkpọ ye unana edinim ke akpanikọ ukem nte obio Chorazin ye Bethsaida. Mmọ ema ekop akpanikọ edi mmọ ewọñore ebine ikpikpu edinam, mme nsunsu ñka, ọkpọsōñ eneni ye idiok ukpep-ñkpọ eke abañade nte owo akasañade odu. Ata ediwak enyene enyōñ enyōñ ido uteñe Abasi, edi isanake ñkpọ ye odudu eke odude ke uteñe Abasi. Ikọ Abasi ọdọhọ ete “Wọñore kpōñ mmọ eke etiede ntem” (2 Timothy 3:5).

Eyarare Enọ Nsek Nditọ

Jesus ọkọm Ete koro okodipde mbon eti ibuo ye mme asian ñkpọ emi, edi ayararede ọnọ mme nsek nditọ. Paul ọdọhọ ete, “Ikotke ediwak mmọ emi owo ebatde ke mbon eti ibuo, ikotke ediwak mme enyene odudu, inyuñ ikotke ediwak mbōñ” (I Ñwed Corinth 1:26). Ke John 1:12 nnyin ikot ite “Edi kpukpru owo eke edarade Enye, Enye ọnọ mmọ unen ndikabare ndi nditọ Abasi, kpa mmọ emi ebuotde idem ke enyiñ Esie.”

Ikowutke ite Abasi ikoyomke mmọ ekut, ekesin Enye odip mbon eti ibuo ye mme asian mme ñkpọ emi. Ikọ Abasi, Utom Esie ye se Enye obotde eyarare Abasi. Edi mbon eti ibuo ye asian esin Enye enyuñ ekabare ekpep ukpep-ñkpọ emi esiode Abasi efep nte Andibot. Esit mmọ onyuñ akabarede okim koro mmọ esinde edinen ido Abasi emi otode ke mbuotidem, enyuñ eñwanade ndinam edinen ido idem mmọ ọsōñ ada. Ke ndida idem mmọ nte mbon eti ibuo, mmọ ekabare edi ndisime (Ñwed Mbon Rome 1:16-22). “Abasi ekemek ñkpọ oro edide ndisime ke ererimbot man ‘Enye esuene mbon eti ibuo; Abasi okonyuñ emek ñkpọ eke edide mmeme ke ererimbot man Enye esuene mkpọsōñ ñkpọ; . . . mbak owo baba kiet edibure mbure ke iso Abasi” (I Ñwed Corinth 1:27, 29).

Mme Ọkpọnọ

Ke edinam añaña, ọkpọnọ edi eto eke edade ekpaha enañ iba ke itōñ edian ọtọ kiet man mmọ ekeme ndiduri ñkpọ. Edieke enañ kiet oduride ebe iso akan enye eken ọkpọnọ oro eyekomọ. Jesus ọdọhọ ete “Emen ọkpọnọ Mi ekōñ ke itōñ mbufo enyuñ ekpebe Mi” (Matthew 11:29). Enye iyomke nnyin ikōñ ọkpọnọ Esie ke itōñ ikpōñ, edi oyom nnyin ikpebe ndinam utom ọtọ kiet ye Enye, inyuñ inam inọ Enye ñko. Nte nnyin ikpebede ndisaña ke esit uduak Esie, ọkpọnọ Esie akabare emem, mbiomo Esie onyuñ efere. Edieke nnyin ifiakde edem ke ini Enye oduride nnyin aka iso, nnyin iyesobo ye unomọ. Ikọ Abasi etiñ ete ke ọfọn ye owo nte enye obiomde ọkpọnọ ke uyen esie (Ñwed Esem 3:27).

Ke ini Solomon ama akakpa, mme owo ebine Rehoboam man emek enye ke edidem, mmọ ekedọhọ enye ete “Usọ akanam ọkpọnọ nnyin odobi; kam biomore nnyin ndusuk ọkpọsōñ utom usọ, ye edidobi ọkpọnọ esie emi enye okodoride nnyin fep, ndien nnyin iyedi ikot fo” (2 Chronicles 10:4). Edi obufa edidem emi ikokopke inọ mmọ. Akananam andidiok inamke mbiomo efere. Jesus kpukpru ini esibiom ñkañ eke odobide onyuñ anam mbiomo efere.

Ikot Eti-Mbuk

“Etiene Mi, kpukpru mbufo emi ekpade mba enyuñ ebiomde edidobi mbiomo.” Nte idighe ñkpọ mkpaidem ndikut nte ke ediwak owo inyimeke ikot Eti-Mbuk ibọhọke ke ini udọñ ikpohidem mme eke ukpōñ, mme mfina uwem kiet mme eken osimde mmọ? Jesus ama ọdiọñ ete eyedi ntre, ke ntre enye okot mmọ eke ebiomde “edidobi mbiomo” ete edi.

Mmọ eke edude ke mfina mfin emi ekeme ndiyom iso Jesus, ndien Enye eyenọ mmọ nduok odudu. Ọbọn ke anyan ubok Esie ọdọhọ ete, “Etiene . . . nyenọ fi nduok odudu.” Oh, nso oruk nduok-odudu! Nso mbiomo ke Enye obiomorede ke ini ukpọn etienede Enye. Ikot Esie idighe inọ mbon mmem-idem, mme mbio udọnọ ikpọn, edi atat ubok Esie ọnọ ofuri ererimbot emi etakde onyūn ọdọhọ ete, “Owo eke amade, yak edi edibọ mmọn uwem ke ikpikpu” (Eriyarare 22:17). Didie ndien ke Abasi akpayak akwa ikot emi ke mfọn onọ kpukpru owo akan emi? Adaña didie ke ererimbot mfin enana ibuo enyūn edu ke ndue-idem nte mmọ esuk ekade iso esin ikọ Abasi mfin? “Mfin, edieke mbufo edikopde uyo Esie, Ekusọn esit mbufo” (Mme Hebrew 4:7).

MME MBUME

1. Mme anie ke Abasi ọnọ ikot Eti-mbuk emi esok?
2. Ewe idiok-nkpọ okpon akan?
3. Nso ikedi ubierikpe mbon Capernaum?
4. Abasi akayak kpukpru nkpọ emi esin ke ubok anie?
5. Eyarade Eti-mbuk emi enọ mme anie?
6. Christ ndidọhọ ete okponọ Imọ ememem ọwọrọ didie?
7. Nso ana ọnọ nditọ Abasi ke abaña utom Eti-mbuk emi?
8. Edieke ekwọrọde Eti-mbuk emi ke obio, se isuhode enyene mme anie?
9. Edieke Jesus akpanamde mme utibe-nkpọ emi ke Tyre ye Sidon nso ke mmọ ekpekenyene ndinam?